

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 8 frt — kr
Félévre . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „

Külsőeknek, körjegyzőknek és néptanítókknak:

Égész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyen szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Veleintin Károly fia, Weidinger N., Engel Lajos, Hochrein József, Greiner Lipót kereskedésében és a dohányfőztesdében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Lyceum nyomda épület) hol mindenkor a legutányosabb árak szabatkun Minden belsivatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyílt-terben egy sor 10 kr

Kéziratokat

a szerkesztőségbe, (Lyceumi nyomda épület) küldendők.

Megjelenik minden szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Lyceumi nyomda épület.

Kéziratok nem adnak vissza.

Városunk csatornázása.

Ha az igazság, de a műveltség kívánalmainak megfelelni akarunk, nemcsak lakásaink belsejének tisztaságára, hanem az udvarok, utcák, terek és egyáltalában a földfelület tisztaságára is a legnagyobb gondot kell fordítanunk.

Mert mint a lakóházak egészséges volta a lakások tisztaságától függ, úgy egy város lakosságának egészségi minőségéről következtetni lehet azon szemlemlre, azon benső érzékre, mely a köztisztaság iránt uralkodik, de a művelődés fokára is, melyre egy város lakossága emelkedett.

Égészség, művelődés és köztisztaság között szoros és lényeges összefüggés van. Habár ezen összefüggés már hajdanta ismeretes volt, mégis csak a legújabb kornak a tudományok haladásával, főleg a higiéniai tudományoknak sikerült ezt kimutatni.

Kiki tudja ugyan, hogy az egészség az ember legbecsebb kincse, de miután ingyen jut hozzá, nem őrzi és nem becsüli kellően, csak ha elveszítette, akkor minden áron azt visszanyerni törekszik.

Mint az egyénről, úgy áll ez a társadalomról is. A társadalom minden egyes tagja köteles az egészség és élet, mint a legértékesebb emberi javak, állandó fönttartására és növelésére közreműködni. De méginkább köteles-

sege a lakosok egészségére és élete fölött őrködni azon hivatottaknak, kik a társadalom, a község, vagy a háztartás élén állanak. Ha a mozdonyvezető gondatlansága folytán a vonat kisklik és egy emberélet elvesz, az illető munkás emberölés miatt vád aláhelyeztetik. Midőn az eszéki rozszant hid a vonat terhe alatt beszakadt és számos ember a Dráva hullámaiban lelte halálát, az igazgatóságot és mérnököt kart üldözte a törvény. Mit hozhatunk mi föl mentességül az irtózatoss pusztítások ellenében, melyet a hagymáz városunkban okozott? Ha csak nem a tudatlanságot, a gondatlan hanyagságot és elbizakodottságunkat. De épen ezen, városunk társadalmán ragódó fekélyeket ki kell irtanunk, hogy a jövőben többé mentességül ne szolgálhassanak.

Oda kell törekednünk helyes egészségügyi intézkedések által, hogy városunk jó hírnevét visszacserezze és lakosságunk azon egészségének örvendhessen, melylyel a természet városunkat fekvésre, éghajlatra, talaji és gazdasági viszonyaira nézve megáldotta. Áldozzunk összegeket, áldozzunk, ha kell egy vagyont az egészségügyi intézményre, egészségünk helyreállítására, hogy adóznak utódaink is, hisz ha esengő aranyat nem, egészség alakjában is hagyományozhatunk utódainkra vagyont.

Városunkban a legfontosabb egész-

ségtügyi berendezések, minők: helyes vízvezeték, csatornázás, vágóhid, áru-csarnokok, személtérakó hely, a terek befásítása stb. stb. hiázyoznak.

Hatóságunk már a legfontosabb egészségügyi intézmények behozatalán fáradozik. A modern vízvezeték már meg volna — a papirosan, s hisszük, hogy a legrövidebb idő alatt tényleg is meg lesz; most szőnyegre került a csatornázás kérdése. Ezt, mint annak idején a vízvezeték, hygienicus szempontból szellőztetni a következőkben szándékozom és egyuttal azon rendszert megjelölni, mely helyi és pénzügyi viszonyainkhoz mérten legjobban felel meg.

Az együttállítás ösztöne az embereket a kultúra haladásával nagyobb városokban mindinkább korlátozottabb területekre szorítja. Városunkban, kivált a belvárosi részben a házak oly szorosan egymás mellé építvők, akár a fővárosban, melynek árnyoldalaival igen de jótéteményes intézkedéseivel, helyes berendezésével nem rendelkezünk. Évszázadok hosszu során át az emberi lábadozókat emésztő gödrökbe, a föld kebelébe irtjük, vétünk ez által az egészségnek fontos követelménye ellen, mely a talaj szárazon és tisztán tartását parancsolja. A közelmúlt időben, midőn városunk területén csak félfannyi ember lakott, még csak megvoltunk valahogy,

A „PECS” TÁRCAJA.

Veréb-fészek a kútban.

Mottó: „Kútban van egy veréb-fészek, Lesheted, míg feléd nezek!”

(A Pécs eredeti tárcája.)

Olyan vármegyében történt az eset, melynek egyik járásmaga 65 esztendő a főszolgabíró, 25 éves a felesége.

Azt mondják, hogy a férfi akkor kezd öregedni, mikor a hatvanadik évét betöltötte, a nő pedig a negyvenediket. Ezen elmélet szerint tehát a főszolgabíró ur már öt éves öreg ember volt, a feleségét pedig 15-30t 385 nap választotta el az öregségtől — nem is számítva a szők éveket.

Nem tudom, a minister találta-e ki, vagy a főispán, — elég az hozzá, hogy bölcse találta ki, hogy olyan helyen, hol a két szolgabíró meg az írrok nem tudnak elég restanciát csinálni: segítségül kérhetnek egy joggyakornokot. Ilyen apparátussal aztán csak mennék valamire.

De, nemcsak a restancia gyarapítás terén tesz kiváló szolgálatakat egy rátermett joggyakornok. A szorgabírói hivatalnak kötelessége nyilvántartani azokat az eseményeket, melyek a járási székhely társadalmi életét mozgatják.

Hány libát költött az idén a telaskönyvvezetőné tudja? Miféle indokok készítették az albirót arra, hogy minden ebéd után négy kére cselekedjék a járásbíróéval Schumann szonátaát? Merre irányítja sétatit mostanában a Quecksilber Jonathának magán nevelőnéje? Hányadszor volt ma fenn Nyestházy nagyságos uréknál számlája kiegyenlítése tárgyában a kocsi fényező? stb. Ezek mind olyan életbe vágó közigazgatási kérdések, melyekről a szolgabíróság ha nem bir tudomással: elvesztette lábait a talajt és meg kell államosítani.

Az ilyen kérdések kifizetésénél hivatalos detektív, elő telegramm a joggyakornok. Reggeli tíz óraker, mikor a hivatal kezdetét veszi, a főszolgabíró ur önnepélyesen felszólítja a hivatalos detektívet, hogy adja elő a tegnap esti 5 óra óta történteket. Erre a joggyakornok elhelyezkedik az előadói kat-drán, azaz felül az írő asztalra, lábait a másodperc inga ütemei szerint löbázva szóonki hévvel tesz elveget a chef kívánalmainak. Minden egyes tárgyat alaposan megvitatnak. Kidomborítják morális és szociális oldalait. Az eshetőségeket a priori vagy poszteriori megállapítják, aztán — itt a déi. Vagy ha az esemény forgalom természetlensége miatt a tárgyalások előbb befejeztettek mint a mutató a 12-re ért: azért közigazgatási a közigazgatás, hogy a toronyórát is a közőhaj kívánalmainak igaztassa. Hadd lássa a világ, hogy

a megének van annyi hatalma, mint a hadverő Jozsuének, azaz a napot akkor állítja meg a délponton a mikor akarja. Ilyen hatalommal mai napság legföllebb a falusi pap gazdasszonya rendelkezik, ki szintén akkor harangoztat hivaltos deket, mikor érdekei úgy kívánják.

Ilyen egy rátermett joggyakornok ténykedése a hivatalban.

A magán házaknál pedig, de különösen Mancekay Főbírási főszolgabíró urnál épen nélkülözhetetlen. Ő maga már nehekes mozdulatu, a memoria terén pedig teljesen invalidus ember. Nem azért ugyan, mert már öt éves öreg, hanem azért, mert a 30 évi folytonos megyei szolgálat testének teriméjét fölöttébb meggömbölyíté s a tulzsirosodás rátapadván agyhártyájára is, elkárta a memoriái szellentőjét. Feleségét is azért vett, — ez idő szerint harmadszor — hogy legyen, ki a tárgyalási terminusokat nyilván tartsa meg, hogy figyelmeztesse, hogy minden reggel új zsebkendőt venni dukál.

A régi, megyei jól szokásokban megesontodott ember házáján minden héten adja elő magát valami alkalmatosság. Az urak kvaterkázának, no meg közben tarokkozgatnak is a pipázóban: a hölgyek, mint a francia mondja: beszélgetnek kissé mindenről a salóban. A joggyakornok, ha életre, valót itt is, ott is megállja helyét. Ott, egy-egy újabb csalásra hívja fel a közfigyelmet, vagy a kevésebb ismert tarokk-

mert a talaj az emberek esztelen eljárását sokáig tűri és öntisztító képességénél fogva a mélyébe rejtett rothadó terményeket oxidatív által ártalmatlanná tenni igyekszik.

De a lakosok száma megkétszerezésével talajunk rothadó anyagokkal túltelített lón, megtörtözi a levegőt, melyet belélekzünk, megmételjezi a vizet, melyet iszunk. A talaj ártalmas és bűzös kigőzölgései, kivált nyirkos időjárás alkalmával, mikor a szellőztetés is meg van nehezítve, lakásunkba hatolnak, megrontják az egészséget és ezzel számos ember életét veszti és nem csodálkozhatunk, ha bizonyos betegségek, mint: tüdővész, gürvély, angol kór oly nagy számban mutatkoznak városunkban, és ragályos kórok uralgása idején a halál tőlünk annyi áldozatot szed.

Epen, mert az emberi hulladékok a talajt annyira megfertőzik, a pöcögödöröket nem szabad többé városunkban tűrni. De még betonos, gondosan cementezett gödröket sem, mert ezek is rövid idő múlva vizhatlanságukat elvesztik és ép úgy szennynek a talajt és megfertőzik a légkört. Ennek jelentőségéről csak akkor lehet fogalmunk, ha tudjuk, hogy egy közép-nagy, péld. 6 köbméter irtartalommal bír pöcögödör, ha félig meg van telve, már 24 óra alatt több mint 3000 liter rothadási terméket bocsát a légkörbe, mely nyirkos időjárásnál, vagy télen, ha a lakásokat fűtjük, nagy részt a lakásba tódul.

Elképzeltető már most a veszély nagysága, mely egészségünket fenyegeti. El tehát a hagyományos rossz módszerrel és ne fűtjük többé a pöcögödöröket házainkban!

Az elmondottak igazolásául, hogy a talaj szennyezéséről az olvasók fogalmat alkothassanak maguknak, számokban kimutatom az ürülékek meny-

nyiségét, mely évenként városunk talajában fölhalmozódik. Pettenkofer szerint évenként átlag véve egy személy 34 kilogramm szilárd és 430 kilogramm hig ürüléket termel; városunk 35,000 lakosa tehát évenként 162,400 méter-mázsza, vagyis 16,400 köbméter ürüléket produkál, melynek átlagos pénzértéke, a bennefoglalt chemiai anyagok: légeny, foszforsók, hamany, ára szerint, alapul véve a mesterséges trágyaanyagok piaci árát, 3 o. é. forintot tesz ki személyenként, vagyis 105,000 o. é. frtot temetünk a földbe. Nemcsak, hogy a nagy értéknek hasznát nem vesszük, sőt roppant károk származnak a városi lakosságra abból, hogy ezen nagy mennyiség lakóházaink alatt, lakosságunk közepette rothad, szétbomlik, fertőzi a talajt, a levegőt, a vizet. Ebből megérthető, hogy még egy temető sem olyan vészhely, mint egy sűrűn épült város emésztőgödreivel.

Miután a higiena szempontjából az emberi ürülékeknek gödrökben való összegyűjtése teljesen elvetendő, eltávolításának más módszeréről kell gondoskodni.

Városunk szárazon és tisztán tartására nem elégséges az emberi ürülékeket a városból eltávolítani, hanem okvetlenül a szennyes vizet, a házi és ipari hulladékokat is el kell szállítani. Ily roppant mennyiségek azonban „elfuvarozás” által el nem távolíthatók. Hiszen ha városunk tisztántartása forog szóban, csak nem fogjuk többé a szennyes vizek rondaságait a folyókákban tűrni. Ha azonban azt nem fűtjük, ezzel a tonna-rendszer fölött is kimondottuk már ítéletünket.

Az emésztő gödrökkel szemben a tonna-rendszer, mely az ürülékeket kisebb fa- vagy vashordóba gyűjti, már haladást mutat, miután itt a talaj beszennyezése csökkenthető és az ürülékek minden éjjel, vagy legalább hetenkint

kétszer e célra felszerelt kocsikon elszállíthatnak és meg van azon előnye is, hogy a mezőgazdaság számára trágyául felhasználhatók. De egyrészt az elszállításnak drága volta (városunkban naponként 16 forintba kerülne), másrészt az elfuvarozásnak nehéz fogantatása stülk udvarainkban, az árnyékszékek teljes átalakítása és főleg azon körülmény, hogy az árnyékszék nyílása alá helyezett hordóban az ürülék szétbomlása a légkör megfertőztetésével és az egészség veszélyeztetésével jár, a tonna-rendszer újabb időben nagyobb városokban nem lesz többé alkalmazva. Korlátozott mértékben, péld. katonai sátoztáborokban, hol meg van a kellő fegyelem és az egész művelet gondos kezeléssel jár, ott a Moule, Passavant, Siltvern-féle fertőtlenítéssel egybekötve még alkalmazást nyer.

Ha a közegészségügy fontos követelményének teljesítése komoly szándékunk, akkor az emberi hulladékokkal együtt a háztartással és iparral járó szennyes vizet és hulladékanyagokat lehetőleg gyorsan az emberi lakások köréből eltávolítani, feladatunk. Ily nagy mennyiségeket teljességgel, ésszerűen eltávolítani csak csatornák segítségével lehet eszközölni.

A földalatti csatornák az emberi ürülékeket, a házi és ipari szennyvizeket és lemosható szeméthulladékokat lehetőleg leggyorsabban, a lakások minden kellemetlensége, akarata és befolyása nélkül levezetik, még mielőtt bomlásnak indulnak és szaglóérzékeinknek alkalmazkodniuk és így a légkör, a földfelület és a kutviz tisztántartása legteljesebben elérhető, de a csatornában foglalt trágyaanyagok az általam ajánlott csatornarendszer szerint még trágyázásra is értékesíthetők. A csatornarendszer tehát minden egészségügyi, aesthetikai és közzgazdasági követelményeket, at lest no least

paklit veszi ki a présből; itt, a kissé mindenről társalgás tenorjából vonja ki a gyakorlati, az elmés mert kissé pikáns tanúságot, vagy a máb nagyon is letárgyalat kérdést újabbal, frisebbel helyettesíti. Az ebőlőben tejes kávé, a pipázóban tort iszik. A salouban a Nap és Hold-ból ad elő válogatott szólókat, a pipázóban vastag jelzőkkel nyomatkossá tett anekdotákat rögtönöz. Mindkét helyen azt mondják rá: remek egy gyerek!

Kéopatyá Loránt ilyen remek gyerek volt. Meg volt neki a remekőséghez mindennemű kvalifikáció. Négy lovas családból származott s még neki is maradt a lóből kettő. Tartalékos huszárhadnagy volt, s még alig 28 esztendőnek szakgatta virágít. Az az izmos, dőlecg termet, az a kackiasan felkuntorított bajuszka: mire másra lett volna teremtve, minthogy elcsavarja az asszonyép fejét?

Hát igaz, hogy rajongott is érte mindenki. Nemesak az kit az öregségtől 15-ször 365 nap választ el, — nem számítva a szőköt éveket; hanem az is, kinek vállaira már 4 tizes sulya nehezdedt.

De különösen az előbbi. Mindenki tudta, csak Mancikay Tóbiás ur nem, hogy ha nincs is még egészen a kutya a kertben, de már erősen közeledik. És ezen nincs is mit csudálkozni. Egy 25 éves asszonyka még sokkal ideálisabb, sem hogy a tárgyalási terminusok nyilvántartása, meg a zsebkendő kérdés kielégítésenk.

Ez a ténykörülmény és semmi más volt az oka annak, hogy egy kedélyes estély végzetével, mtkor a joggyakornok önmagát multa fölül a társaság mulattatásának: bucsuzás közben ilyen édes utóhangot hallott a szép háziaszony ajkáról.

— Holnap este férjem nagy tarakpártúra készül a kaszinóba. Házunknak, mint tudja, két kapuja van. Ha majd férjem az egyik kapu kiment, őu jöjjön be a másikon: várni fogom. Másnap este Mancikay Tóbiás ur az egyik kapu ki, Keópatyá Loránt a másikon bement. Az első bizalmas együttlét, a titkos-édes pástor-óra jó ideig leköttette a fiatalok nyelvét. A gyakornok urnak, dacára hogy nem volt ujonge tőren, összes társalgása annyiból állt, hogy hol két, hol három emeleteseket sóhajtott.

És nem is vihette tovább a sóhajtozásnál, mert az a kapu, melyet Mancikay Tóbiás ur maga után gondosan betett, kinyílt s rajta az ő jól táplált termete gurult elő.

Világért se tegyük fel róla, hogy talán valami hirtelen támadt gyanu bajtotta haza. Korántsem. A felesége kéje könnyen érthető izgatottságból elfelejtett friss zsebkendőt adni neki s ő ezt utközben felfedezvén visszatért.

Loránt ur nem látta azonban célirányosnak, nyugodtan bevárni a főnököt. Tartott atól, hogy hátha az öreg nem tartja egészen természetesnek azt, hogy ő, ki nélkülözhetlen pártner a kaszinóban, nem siet a kiszabott órára. Gyorsan kinyitá hát a szoba kertre nyíló ablakát s egy merész

akrobatai ugrással a kertbe, onnan pedig a kerítésen keresztül az utcára vetette magát.

És — itt jó mindjárt a verőfények.

Mancikay Tóbiás ur lakása egy volt szerkesztve, hogy az utca felől való kert öntözésére szolgáló kut a kerítés által kétfelé választva fele a kertre, fele az utcára szolgált. Kis városban sok önzetlen ember épített így a kútját, hogy felét a szomszéd díótóztók, meg a szemszedők is használhassák. Keópatyá Loránt urnak sokkal sietősebb utja volt, semhogy a visszavonulási terepet hosszasan tanulmányozhatta volna, minek következtében az elhírozott ugrás levitte őt a siralmas mélységbe, azaz a kerítés utcafelől oldalán belepottyan a kutba.

Egy kis bórborzsoláson kívül, mely lezállás közben érte, a nyakig érő fürdőn kívül, melylyel ott lenn találkozt, nem történt egyéb baja. Hanem a felszállás kérdése nagy szegyet ütött a fejébe. Ha a kut szűkebb volna, hogy kezeivel elérhetné a két áttelens oldal: könnyen segítene. De az az ostoba kutmester abban a hiedelemben volt, hogy a Hortobágyra épít esordakutat.

Hanem hát régi igazság, hogy a hol legnagyobb a szűkség, ott van legközelebb a segedelem. A szomszéd pékmesternek éppen most volt szüksége pár kanna vizre s megértvén a kutból hangzó fogvacogásokból, hogy szerencsétlenség történt: nem késett a mentő esortfát

olcsó voltánál fogva még pénzügyi tekintetben is legelőnyösebb módon kielégít, ezért én csakis a csatorna-rendszer mellett foglalko állást, melynek egyes módszereit behatódobban tárgyalni fogom.

Ragaszkodva a kimondott alapelvhez, hogy az esővizeket nem, csak az emberi hulladékokat, házi és ipari szennyvizeket elvezetni lesznek hivatva a csatornák, a követelmények, melyeket én egy létesítendő csatorna-rendszerhez fűzök, következők: 1. A csatornázás létesítése és fenntartása a lehető egyszerű, azaz könnyen kezelhető és olcsó legyen. 2. Erős, tartós, az időjárásnak, a talaj, a vizek és kémiai folyadékoknak ellentálló anyagból készüljön és 3. A modern egészségtan minden követelményének, az esztétika tekintetbe vételével, megfeleljen.

Kisebb technikai eltérésektől eltekintve, csak kétféle csatornázási rendszert ismerünk: az egyik a pneumatikus, hol gőzgépek segítségével a légnyomás adja a mozgató erőt; a másik az öblítő rendszer, hol a vízvezeték képezi a feltételt, mert ez szolgáltatja a szükséges vízmennyiséget a hulladékok leöblítésére és tovaszállítására.

A pneumatikus rendszer, milyen a Shone, Liernur-féle, abban áll, hogy egy bizonyos házcsoporthoz csakis ürülékai, a szennyvizektől elkülönítve, földalatti vascsőhálózat segítségével szállíthatnak vagy kerültek tartányba. Az egyes tartányokból az összes hulladékok a város területén kívül fekvő központi gyűjtő medencébe jutnak, hol trágyává lesznek átalakítva. A mozgató erőt egy erős gőzgép által hajtott légszivattyú adja, mely légüressé teszi a csőhálózatot és az ürülékeket kiszivattyúzza rendel-

tetésük helyére. Ezen rendszer még egy másik csatorna-rendszert föltételez, mely a házi és ipari szennyvizet eltávolítja.

Ezen rendszer gőzgéppel, légszivattyúval dolgozik, nagyon komplikált, fölötte költséges, nemcsak a berendezése, hanem a fönttartása is, követelményeinknek tehát meg nem felel, már azért sem, mert városunk lejtős fekvése, mint a vízvezetéknel, úgy itt sem szorul gőzre. Ezen pneumatikus rendszer csak egyes nagyobb épületekben, kazsárnyakban, kórházakban és Hollandia lapályos fekvésű városainak csak némely részébe van bevezetve, de nagyban sehol sincs alkalmazva.

Városunk kedvező fekvése a hegy oldalán, vízzel bőséges ellátása, a csatornázás öblítő rendszerének alkalmazására utal bennünket, és ezt részemről, a higienikus szempontból nyert tapasztalatok alapján a legmelegebben ajánlom. De nem értem a „Tout à l'égoût“ rendszert, nagy, falazott csatornáival, milyen a budapesti, bécsi csatorna-rendszer, mely az esővizeket is befogadja, és roppant költséges volta mellett nagy hiányokkal bír, higiénice teljesen megbízhatatlan és városunkban egyáltalán nem alkalmazható; — hanem értem a Waring-féle elkülönítő rendszert, mely városunkat, a legolcsóbb és az egészségtan elveinek legjobban megfelelő csatornázással ellátni, volna hivatva.

A Waring-rendszer Amerika Memphis városában lett először bevezetve és dacára annak, hogy rögtönözve egy sárgaláz-járvány következtében lett építve, mégis 15 év óta teljes melegegésre működik. Azóta számos városban jött alkalmazásba. Ezen rendszerrel az ürülékek és szennyvizek földalatti csatornahálózat segítségével a városon kívül eső rendeltetési helyre vezetettek, a leöblítésre kellő vízmennyiség öblítő ereje által a megfelelő esés mellett. Miután ezen csövek csakis szennyvizék és ürülékek levezetésére szolgálnak, szűk-méretűek lehetnek és ennél fogva lehetőleg olcsók. Szűkebb méretű csövek azonban a sebesség, tehát az öblítési erő is tetemesen nagyobb, mely még növekedni fog, ha a csatorna tojásdad alakú lesz, mert a tojásdad alak a legesekebbébb mennyiségeket is levezetni képes. A szűk-méretű csövek elzárása is syphonok és egyéb zárókészülékek által sokkal könnyebb és biztosabb, miáltal a bűzös gázok és netáni ragályos betegségek csirának behatolása a lakásokba, vagy az utcára meggátoltatik.

A csatornák eltorlaszolásának azonnali fölismerése, kimért távolságban tisztító aknákat kell létesíteni könnyen záró fődéllel, mely a vezeték csekély torlaszolásánál már emelkedik, mit az utcaseprők, kiknek hatáskörébe ezen aknákat tartoznának, hamar fölismerhetnének. És ha csakugyan a vezetékben zavar, illetőleg eldugulás állna be, a csatornában levő erős sodronyisnorrá egy gőmbölytűt kell erősen irtani, melynek ide-oda vonása a két tisztítóakná-

ban levő munkás által az eldugulást könnyű szerrel eltávolíthatja. Ugyanily módon lehetne a csatornák tisztítását is időközönként eszközölni egy a csatorna átmetszetéhez mért, sertéssel szegélyezett vaskefével. Utána a csatornát még a hydranból vett vízzel át lehet öblíteni, sőt célszerű volna a kellő technikai óvintézkedések mellett az udvarok és háztetők esővizét is befolyatni, miáltal az undorító s a forgalmat akadályozó folyókat teljesen mellőzhetők.

A legjobb anyag a csatornák készítésére a beton. Városunk gazdag és jó minőségű homok- és kavics-anya, a beton nagy ellentállóképessége, szívós tartóssága és vízhatlansága, valamint azon előny, hogy összekötő műveletre nem és javításra is alig szorul, a beton alkalmazása mellett szólnak. A betoncsatornák fa- vagy vasmenták szerint helyben készíthetők és minden választék mellőzésével egyöntetű összefüggő egészet képezhetnek.

Minden csatornázás föllállításánál legnehezebb a csatornataralom kiömlése kérdésének okszerű egészségügyi megoldása. Epen nálunk a viszonyok e tekintetben nagyon kedvezőtlenek, mert csak egy sekély kanális, renyhén folyó vízmennyiséggel, áll rendelkezésünkre. Azonban nézetem szerint ez sem olyan legyőzhetetlen nehézség, mint ezt némelyek hangoztatják. Hisz Németországban, Angolországban van elég nagy város, melyek ilyen csatornával sem bírnak, és mégis öblítő rendszert használnak a város tisztítására. Mint mai napig már mindenütt, nálunk is a fertőtlenítési módszert kell alkalmazni, mely által azon ártalmak, melyek a csatornák befolyásával a folyóba járnak, megszüntetnek. Négy fő-gyűjtőcső, mely négy különböző utcán halad, vinné a csatorna-levet a betonozott, beboltozott „üllepédesi medencébe“ (Tank), melyben mésztejjel vagy turfával lesz fertőtlenítve, és a fertőtlenített, szilárd alkatrészeitől megtisztult, már teljesen szagtalan tankviz, egyszerűen szerkesztett torlaszátak segítségével ki-, és oxidatio céljából száraz porhanyós földből álló lejtőn át, vezettetik a fekete víz-csatornába. Természetes, hogy ezen eszmének műszaki kivitele számos és előnyös javításokkal járhat.

Ezen a csatornalének csak úgy vázlatosan rajzolt tisztítási módszere a fertőtlenítéssel együtt nem nagyon költséges, és mezőgazdaságunkra, szőlőművelésünkre és (hála a bolgároknak) a felette kifejtett konyhai növénytenyésztésre nézve áldásos volna, ha a visszamaradt szilárd hulladékok tömegét, fokozva a fertőtlenítő anyag termékenyítő hatásával, mint trágyát értékesíthetők. A csatornalével való öntözésnek módszeréről le kell mondanunk, mert talajvizben bővelkedő nyirkos rétekin erre nem alkalmasak, és műtrágya, poudrette-gyártása, vagy ammoniaksók készítése a túlhígított csatornaléből még sehol kielégítő eredményre nem vezetett. Mindamellett a vegyszeti és technikai tudományunk haladásával még meglehet,

leereszteni, melyen a szerencsétlenül végződő pástoróra lovagja a holdvilágra kapaszkodott.

— Nini a tekintetes ur! Ugyan mi féle ármány sodorta a mélybe?

— Nem ármány volt az atyámfia, hanem egyszerű veréb-fészék.

— Ve-réb fé-szek?!

— Nono, nincs mit rajta csudálkozni. Egyszerű veréb-fészék. Tudja azt kend, hogy a szállás adómnak van két kis fia, a kiket én nagyon szeretek és a kik meg a fiók verebeket szeretik nagyon. Nohát, ezt a két kis gyereket csak nem küldhetem én a kutba, mikor magam is majd bennfúladam!

— Szent egék! Veréb-fészék szedni ilyen urnak, ily estendei alkonyon!

— Annak is meg van a maga magyarázata. Én az egész veréb-familiát el akartam fogni, nem csak az apróságot, hanem az anyaverebet is, mely éjjelre szintén a fészekre száll.

A becsületes pékmester elhítte, komái is elhitték, kiknek egy-egy pohárnyi beszélgetés közben elégelte az esetet. Még meg is dicsérték a gyakornok urnak a gyermekek iránti önfeláldozó szeretetét. Hanem valaki, a ki a mottóul felvett verset komponálta, aligha hitte el. Miután pedig egy önérzetes joggyakornok nem tirtheti azt, hogy a járási székhely szurkos kezű fiatal-sága megdallamosított versekben hozza napfényre kudarcát: Keőpatati Loránt ur is atkérlemezte magát olyan járásba, hol a szépasszonyok kerítései nincsenek olyan bolondos súlyesztökkel ellátva

Azt hiszem, kegyes olvasók, mindannyian. méltányolhatjuk elhatározását! **Katona Ferenc.**

hogy a jövőben nagy kincseket aknázhathatnak a hulladékkanyagokból; hivatkozom itt csak a kátránykészítmények hulladékkanyagaira, melyeket még néhány év előtt mint hasznavehetetlen anyagokat a csarnákba folyattak, ma pedig már milliókat hoznak.

A főgyűjtőcsövek északtól dél felé vezetnek és nagy eséssel bírnak, legáltalában is 3.5 méter mélyen kell lerakni ezeket, hogy a mellék-utczák csövei elegendő eséssel betorkolhassanak. A „házi csövek“ üvegmasz agyagcsövek, melyek a legnagyobb eséssel bírnak és minden egyes árnyékszék-csatornával össze vannak kötve. Mindannyi árnyékszék, kifolyást, sőt minden nyílást a csatornában „s y p h o n n a“ kell felszerelni.

Városunk kedvező területi viszonyainak fogjuk köszönni, hogy a csatornázás föllállításának költsége lényegesen olcsó lesz, mert a nagy esés miatt szűkméretű csöveket alkalmazhatunk elegendő sebes elfolyással. A vízmennyiségnek maximumát alapul véve, 100 liter fejenként egy napra, melynek fele 9 nappali óra alatt használtatik el, mégis 0.30, 0.45 m. csövekben a sebesség 1.0—1.5 m. másodpercenként, ha az esés csak 0.5—1.0 pro mille.

A mennyiséget, mely a csatornába fel fog vésni, könnyen kiszámíthatjuk. A belváros lakosságának számát ha 10,000-re vesszük, fejenként 30 liter víz és 1-625 liter ürülék, kerek számban 32 liter jut a csatornába, 10,000 egyénre tehát 320,000 liter fog 24 óra alatt a csatornáhozatban jelen lenni.

Városunk a csatornázás következtében még a „drainage“ előnyében is részesülne, mely a talajvíz állását és lefolyását szabályozza, a mennyiben jövőben a talajvíz nem fog a pincékbe hatolni, mert a csatornák mentében természetes lefolyásra tért fog lenni.

A csatornázásnak összes költségei a javasolt „Waring-rendszer“ szerint számításom folytán a következők: Egy folyóméter betoncső 0.30, 0.45 m. közepes átméretű és 0-16 m. vastag falal 1-60 frt. Földkiemelt 3-5 m. mélyre elhordással, kövezettel együtt, 2 frt. Felületen mértek szerint 20,000 méter cső lerakása lesz szükséges a belvárosban, összesen 72,000 frt. A „tisztító aknákra“, medencékre, tisztító lejtőkre szokatlan nagy összeget számítva 78,000 frt. Összesen tehát 150,000 forintba kerülne a csatornázásnak föllállítása. Bizonyára csekély összeg, tekintettel azon nagy eredményre, melyet egészségügyi tekintetben evel elértünk.

Habár én a Waring-féle csatornázási rendszert mint a helyi és pénzügyi viszonyokhoz mérten a legalkalmasabbat Zellerin által készítetteln ajánlom, mégis osztom Littke József urnak a bizottságban mondott nézetét, hogy nyilvános pályázat hirdettessék, de világért sem csak a szennyvizek elvezetésére, mint ez több oldalról ángoztatva lón, hanem a szennyvizek és ürülékek együttes elve-

zetésére, mint ezt a tisztí főorvos és Förster Béla ur is a bizottságban ajánlották.

Dr. Loewy Lipót,
köz. isk. orvos és az egészségtan tanára

H I R E K.

Plebános beigtatás. Magenheim József pécsbelvárosi plebános installatiója Febérvasárnap napján, f. hó 5-én d. e. 1/10 órakor fog meg-ejteni a szokásos szertartások kíséretében, melyeket Zsinkó István kanonok fog végezni. Ez alkalomból legészintebb jó kívánatainkat tolmácsoljuk plebánosunknak installatiójára, annyival is inkább, mert ahhoz egy valóban nemes lelkületre valló tény fűződik, amannyibán Magenheim József pl-bános a typhus-járvány idejét nem tartván alkalmasnak a vizálgatra, installatiójának magán körben való megünnepléséről lemondott, hanem e helyett a polgármesterhez 300 frtot küldött, hogy ez összeg vagy a városi szegények javára, vagy a polgármester által megfélelőnek találándó egyéb célra fordíttassék. E tényével a pécsbelvárosi plebános oly példát mutatott, mely bizonyára közéletünkkel találkozik és mely megérdemli, hogy mentől több követőre találjon.

A hadserg köréből. Kö n i g gyalogsági felügyelő vasárnap, f. hó 5-én délután 4 óra 3 perckor Budapestről Pécsre érkezik külön termes kocsiában, hogy az itteni gyalogság fölött szemlét tartson. Kö n i g felügyelő f. hó 6-án este 7 óra 45 perckor fog töltni elutazni Eszékre.

Az új zirci apát az érdekekben elhunyt Supka Jeromos helyébe esütörtökön választott meg báró H o r v á t Károly veszprémi püspök mint kormánybiztos vezetése alatt. Első helyre candidálatott 67 szóval V a j d a Ödön, az előszállási urodalom kezelője, kinek kinevezése immár biztosra vehető. Az apát jelölt Kaposváron született 1834-ben, pappá szenteltetett 1858-ban; tanárkodott huzamosab ideig Székesfehérváron, (a történelmi tanítva) és innán választotta meg a rend legnagyobb urodatának gazdájává. Második helyen, mint értesültünk, dr. Békéffy Remig, a pécsi főgymnasium jeles tanára candidálatott ki 27 szavazatot kapott, ami e fiatal nagy tudományú és méltán közkedveltségben álló tanár érdemeinek elég elismerés és egyuttal szép biztatás a jövőre.

Kinevezés. K ö c s ö n Lajos pénzügyi fogalmazó, ki Pécsről hasonló minőségben a pénzügyminisiteriumhoz osztatott be, pénzügyminisiteri fogalmazóvá neszvetett ki.

Eljegyzés. K ö c s ö n Ferenc honvédfőhadnagy eljegyezte özvegy J ö f e j ú Jánosné baranya-sellyei fölbirtokos leányát: W e i g l Ilona k. a. t.

Uj káplán. A pécs-belvárosi plebánára L i e b e l t Ferenc cikói segédlelkész küldetett hason minőségben.

Zeneestély. A szombaton, folyó évi április hó 4-én a Hattyu-termekben tartandó helyőrségi estély egyuttal zene-estélyvel lesz összekötve, melynek jövedelme a Pólán építendő tengerészeti templom javára fog fordíttatni. Kezdeté 8 órakor. Belépti díj személyenként 50 kr. Fölülfizetések köszönettel fogadtnak. Az estély remélhetőleg szép összeggel fogja a kegyes célt előmozdítani.

Megyei közgyűlés lesz f. hó 13-án.

Gyászír. Egy fiatal, szép aszony haláláról értesítik lapunkat. Rudits született G l a s s Ilka, ki egyike volt Pécs legszebb leányainak, nincs többé. Más fél évvel ezelőtt a messze Bukovinába ment férjhez Rudits radutzai bankárhoz és ma már halott. Elment, nagyoi korán ment el szépségben társa és kebelbarátja után. Ezt a boldogság előestéjén ragadta el a halál, őt a családi boldogság aranyos köréből, midőn anyai hivatásának volt áldozatot hozandó, melynek ő maga esett áldozatul. Anyai hivatás! Te vagy a legszentebb és leggyászosabb fogalom! A te áldozataidnak emléke egy egész életen át égeti a lelket, melynek fájdalomát nem enyhíti sem a keserűség, sem az idők végtelensége, csak az isteni Gondviselés, kinek kegyelme ölelje magához a korán elhunyt anya lelkét, mindörökké!

Vasuti előmunkálati engedélyt kapott Széved Móric dombovári járási főszolgabíró Hédigkut Állomástól Tamásig vezető vonaira.

Vasuti szerencsétlenség. Tegnap délután 2 óra körül az áta trinitási vonalra ezen egy sinnel rakott pályakoosi egy pályamunkáson keresztül ment. A munkás erősen megseült. A gondatlanságból eredt közveszélyt eslekményből hivatalból megvizsgálják és az illetékes hatóságok följelentik.

Építkezések. Az építészeti szakbizottság legutóbbi ülésén nem kevesebb mint 19 építési engedély adatott ki és pedig C s e r t a Ferencnek a kert utcában, H é d e r Péternek a Hatház utcában S c h w e i g e r Ferencnek a Sandor utcában T a r Ferencnek a Vámbház-utcában, G r a u m a r Jánosnak az Agoston-utca végén utcai lakóház építésére, Z s o l n a y Imrénének a Ferenciek-utcájában, D o b s z a y Nándornak a Szigeti-országúton. F i s c h e r Teréznek a Majláth-utcában, K a t o n a Józsefnek a Szigeti-országúton, H e r m a n Imrénének a Ferenciek-utcájában udvari lakóháza, P r a s n y i k Antalnak a bányatelepi uton, D r. L u d w i g Ferencnek a Király-utcában toldalék építésre, F é h n Ferencnek a Márton-utcában, O e r t l Vilmosnak a sörház-utcában műhely építésre, É d e r Józsefnek a Kórház-utcában, J e l l i n e k Ferencnek a Majláth-utcában, Mihálovits Józsefnek a szigeti országúton istálló építésre, W e i l l e r N. J.-nak a siklósi uton új pincebejárat építésére. Ezen az ülésen kapott engedélyt az Irgalmasrend a Majláth téren egy kétemeletes bérház építésére: A terv szerint az utcai területből elfoglaltnak mintegy 1 1/4 □ ö l, mely területre vonatkozólag a bizottság azt javasolja, hogy az, miután az Irgalmasrend a humanus célokat szolgálja, ilyen engedetséket át a szerzetneki mely javaslatot bizonyára mindenki helyeslései fogja kísérni. Ez óriási bérház a törvényes, épület és a rend mai bérháza között elterülő tért teljesen be fogja tölteni és összesen 24 lakás lesz benne, remélhetőleg a modern építkezés nyújtotta összes kényelemmel ellátva.

A M. kir. pécsi 8. honvéd huszár-ezred a következő hirdetményt küldte be lapunknak: Ezennel közhírré tétetik, miszerint a m. kir. pécsi 8. honv. huszár ezred pótlóvázó bizottsága által az alább nevezett helyeken és időben ló vásárlás fog tartatni és pedig: 1891. április hó 6-án Kaposváron, 18-án Nemes-Viden, 19-én Keszthelyen, 21-én Pakson, 23-án Pincehelyen, 24-én Dombóváron, 26-án Szigetváron, 28-án Német Bolyon, 30-án Pécsset. Miért is felhívának az érdekelte magtányesztők, kiknek 4—8 éves kora 158—166 cm. magas alkalmas lovak vannak, hogy azokat a kitűzött napra lövessék. V é t e l á r: 250—300 frtig, esetleg magasabb áron is megvásároltnak. Pécs, 1891. március hó 4. A m. kir. pécsi 8. honv. huszár-ezred parancsnoksága

Uj fenykőpész telepedett le városunkban: H a m e d y Gyula, ki műtermét a Loewy féle palotában rendezi be és kinek hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Halálozás. B o r s Edith, B o r s Emil jogtanár leánykja meghalt m. hó 28-án 3-ik évében.

Leletlen cseléd. Mily szomorú következményei lehetnek annak, ha valamely családba könnyelmű, vagy rossz indulatú cseléd jut, mutatja a napokban történt következő eset, melynek könnyen lehetett volna szerencsétlen vége: S t e r n helybelyi fűszerkereskedő család-jére H o r v á t h Évára biza gyermekét őt a gyermekkel együtt magára bagyta. A cselédet a kapuban várta huszár kedvese, s hogy mennél hamarabb megszabaduljon, sietett elatolni a gyermeket, s midőn ez neki nem sikerült, bábérolat adott neki, mitől ez mély álmomba merült. A cseléd elhagyta a kisdédet a kapuba ment beszergetni. A szülők hosszabb idő mulva meg-nézék a gyermeket s feltűnt nekik, hogy az modulatlanul mintegy megdermedve fekszik. Azonnal orvost hívtak, kinek csak hosszú élesztgetés után sikerült a gyermeket életre ébreszteni. A leletlen cselédet átadták az ügyés-ségnek. Ujabb intó példa ez a szülőknek, hogy cselédek megválasztásában mily óvatossággal s lelkiismerettel járjanak el, különösen városunkban, hol annyi az idegen cseléd, s o l y s o k

a katonák. Szomorú jelenség az, hogy nálunk évről évre történik egy pár szerencsétlenség, melyeknek ártatlan kisdetek esnek áldozatul a cselékek gondatlansága s hanyagsága miatt. S a gyermekek nevelétségének, gyakran romlottságának is legnagyobb részt a cselédek az okai, mert tőlük tanulják a gyermekek már zsenge korukban a gonoszságot. De a felelősség mind ezekért a szülőket terheli, a kik megengedik, hogy gyermekeik minden felügyelet nélkül tőltek idejüket a cselédek körében. Nagyobb óvatosságot ajánlunk a cselédek megválasztásában s nagyobb lelkiismeretességet azok ellenőrzésében.

Vegyes hírek. Szégnér József langyeltői udalmi ispán eljegyezte Bogay Ilona k.n.t. — Dr Kiss Miksa orvos Tolnárol eljegyezte Leitersdorfer Jozefin k. a. t. Szegszádról. — Müller Lajos postatiszt Tolnárol eljegyezte Schubert Nelli k. a. t. — Hirschler Jakab, a nagytekintélyű alsó-dombornai Ujlaky, Hirschler és fia cég tagja meghalt 45-ik évében.

„Üdvözlégny Mária!” imakönyv különösen a b. szűz tiszteletére Irta dr. Walter Gyula. Az esztergomi fűdő főegyházmegyei hatóság jóvá-nagyásával. Harmadik újból átnézett és bővített kiadás. Esztergom, 1890. 16 rétt. 560 lap. — A szerző tulajdona. Alig egy éve, hogy a fentebbi imakönyv második kiadása ötezer példányban napvilágot látott. Rendkívül gyors elterjedése eléggé bizonyítja, mennyire felel meg abbéli céljának, hogy a bold. Szűz tisztelete körül megbízható katalizul szolgáljon. Tartalma három részre oszlik. Az első rész nyolc értekezészerű nagy gondallal készült olvasmányt foglal magában a sz. Szűz tiszteletéről. A második rész az imákat tartalmazza és hat fejezetben 1. napi; 2. heti; 3. havi ajátosságot; 4. a b. Szűz ünnepeire vonatkozó ajátosságot ad és érdekesen írja le a különféle ünnepek történetét; 5. ajátosságokat közöl a „sz. Család tagjaihoz,” végül 6. különféle imákat nyújt. Különös érdeket költésnőző a könyveknek hogy egy miséajátosságnál és több más imánál az eredeti latul szöveget is közli és magában foglalja a sz. Szűz egész zsolozsmáját, mely más imakönyvekben egyáltalán nem fordul elő. A harmadik rész — énekeket foglal magában, nevezetesen sok Mária-éneket és a leggyakrabban használt mise és énekeket. Külös kiállítására nézve a legfokozottabb igényeknek is megfelel. Kötései valóban oly mintaszertiek, hogy forgalomban levő imakönyveinket mind felülmúja. Árja a legjutányosabbak. Finom angol-vaszon kötésben, egyszerűbb díszítéssel 80 kr. gazdag táblaranyozással és arany-metszéssel 1 frt 20 kr. Francia minták után készült egyszerűbb bőrötésben vörös metszéssel 2 frt; rendkívül gazdag díszítéssel és arany-metszéssel 2 frt 50 kr.; a legelőkelőbb, eredeti francia kötésben 3 frt. Legyen szabad ezek után a könyvet különös figyelembe és főleg karácsonyi, újévi, első áldozási, névnap, bérmlási stb. ajándék gyanánt ajánlani. A szives megrendeléseket méltóztatással vagy egyenesen a szerzőhöz, vagy Buzárovits Gusztáv könyvkereskedéshez (Esztergom) címezni. Becses figyelmébe batorokodom meg a következő művet: „Sz. beszéd, melyet 1890: dec. 8., mint Esztergom-Vizváros fogadalmi ünnepeinek másfél százados évfordulóján mondott dr. Walter Gyula. Jövedelme a fogadalmi szobor javára fordítatik Ára 25 kr. Esztergom, (Vizváros) 1891. január hó. Kiváló tisztelettel dr. Walter Gyula.

Ügynök! Egy jelentékeny nagy magyarországi gazdasági gépgyár keres ügyes és megbízható ügynököket a vidéken kedvező jutalék mellett legelőnyösebb feltételekkel. Ajánlatok ezen lap kiadshivatálahoz intézendők.

A bpesti „Első Leánykiházasítási Egylet” Schwarz Armin bankigazgató elnökléte alatt m. hó 22-én tartotta XXVIII-ik rendes közgyűlését. A felolvasott és tetszéssel fogadott igazgatósági jelentésből kitűnik, hogy az egylet ugy a fővárosban mint a vidéken nagy kiterjedéssel bír, és rendkívüli lendületnek örvend. Eredékes nász-jutalékok fejében a lafolyt évben 63,970 frt és az egylet 28 évi fennállása óta összesen 1,224,611 frt fizettetett ki az egylet tagoknak. Az általános díjtartalékalap 240 015 frt 84 król 343,848 frt 28 kr-ra, tehát 103,832 frt 44 kr-al emelkedett. A közgyűlés a jelentést és mérleget örvendetes tudomásul vette és az igazgatóságnak a felment-

vényt megadta. Miután még az alapszabályok néhány pontjának az igazgatóság által javasolt és az egyleti tagok előnyeinek szaporodására irányuló módosítása egyhangulag elfogadott, dr. Farkas Emil egyleti tag Schwarz Armin elnöknek 21 év óta kifejtett eredménydus működéséért és az egyleti igazgatóságnak önzetlen fáradozásáért a közgyűlés köszönetét nyilvánította. A választmánytagok: Adler Gyula, Buehler Zsigmond, Fischer Mór, Fischer Ignác, Fleischl József, Frankfurter Samuel, Freud Ödön, Fridman Ignác, Goitein Ignác Grün Ede, dr. Grünwald József, Kramer Miksa, és dr. Schulhof Jakob, továbbá a felügyelő bizottságba: Münz Sámuel és Pollák Ignác lettek megválasztva.

LEGUJABB.

Ő Felsége Pécsre jöveteléről mint bizonyos iratott az, hogy a király június hó 1-én jön hozzánk. Mint a legheleesebb forrásból értesülünk, Ő Felsége jövetelének idejére vonatkozólag még semmi bizonyos nem mondahtó. Eleinte a székesegyház fölszentelése 21-re tizetett ki és ekkorra esett volna a király látogatása is, ez a határidő azonban időközben megmásított, annélkül, hogy újabb határidő állapítottatott volna meg, mi már csak azért sem lehetséges, mert Ő Felsége uti programja csak május havában fog megállapitadni.

szabados-árak.

Üjvatalosan feljegyeztek Pécs saab. királyi vasúts 1891. évi március hó 28-án tartott heti vasárán.

szűz	szavaszi	7 frt 90 kr.	7 frt 70 kr.
Kétszeres	szavaszi	7 frt 20 kr.	7 frt 10 kr.
Rész	szavaszi	7 frt	6 frt 90 kr.
Árpa	szavaszi	7 frt	6 frt 80 kr.
Zab	szavaszi	7 frt	6 frt 90 kr.
Bükköny	szavaszi	7 frt	6 frt 80 kr.
Repeze	szavaszi	6 frt 50 kr.	6 frt 30 kr.
Kukorica	szavaszi	3 frt	2 frt 80 kr.
Széna	szavaszi	2 frt	1 frt 80 kr.

Felölös szerkesztő s laptulajdonos
FEILER MIHÁLY.

SCHWARTZ SAROLTA
Pécssett,
KOHN VILMOS
Szigetváron,
jegyesek.

Hamisított fekete selyem. Égessünk el egy darabot a szövétből, melyből venni akarunk el és esetleges hamisítás azonnal kitűnik. A valódi, tisztán festett selyem azonnal összebodorodik, tüze elalszik és kevés, egészen világos barna hamut hagy hátra. A hamisított selyem (mely azonnal szalonnás lesz és török), lassan ég, a fonal pislognak (ha nagyon sok benne a festékanyag) és barna hamuja van, mely, ellentétben a valódi selyemmel, nem bodorodik, hanem összeszuszorodik. Ha a hamut szétmorzsoljuk, a valódi selyem szétporlik, a hamisított azonban nem. **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) zürichi selyemgyári raktára szívesen küld mintákat valódi selyemszövetéből mindenkinke, és egyes darabokat és végeket vám- és portómentesen szállit házhöz.

Vera-Forras.
A hazai ásványvizsek legjobb-jait közt foglal helyet a
Az orvosok által melegen ajánlva.
Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

„LEGRIFTON”
a legjobb szivarka-papir.
Kapható:
ALT és BÖHM kereskedésében PÉCSETT

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sternberg Armin hangszer-iptartepe.

STERNBERG ARMIN
Budapest, VII. Kerepesi-ut 36.

Saját készítményű mindennemű vonós-, verős, fa- és réz fuvó hangszerek és azok kellekai és alkatrészei.
Mindennemű hangszerek és zenélő művek javítása és kihangolása szakzszerű pontossággal eszközöltetik.

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy **Beskovszky Vencel** végrehajtatónak Weber György pergondoknál által képviselt

kk. Bósz Éva mint Bósz Mihály örököse végrehajtást szenvedett elleni 83 frt 60 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Feked községben fekvő a fekedei 50. sz. tjkvben felvett 9.2. hsz. szőlőre az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi április hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Fekeden a község házának megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 39 frt 60 krt készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. é. november 1. 3333. sz. a kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen 1891. évi január hó 41-én a pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság, 3451 **Lúkrits István kir. törvénzéki bíró.**

NACH AMERIKA.
Fahrkarten
bei der 3382
Niederländisch Amerikanischer
Dampfschiffahrts Gesellschaft.
Kolonwesting B
IV Weyn gza 80 74 **WIEN.**
Prospecte u. Auskünfte protestet u. unentgeltlich
Kürzeste, schnellste und billigste Reise

Kitüntetés a világtkiállításokon: London 1862, Páris 1867, Bécs 1873, Páris 1878-ban

**Zongorák
részletfizetésre**

Bécsben és a vidéken
Concert, salon és szárnyzongorák, valamint planók a jól ismert Gottfried Cramer, Wilh. Mayer bécsi kivitelei cég gyárából 380, 400 45, 500, 550, 600, 650 frttért. Más cégek zongorái 280 frttől 350 frttig. Planók 350 frttől 600 frttig.

Thierfelder A. zongora-raktára és kölcsönző intézete Bécs s VII., Burg 17.

A pécsi kir. tvszék, mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy **Baranyamegye gyámpénz-tára** végrehajtatónak

Lemmert János végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a pécsvárad kir. járásbíróság területén lévő, P.-Lakon fekvő, a p.-laki 45 számú telekjegyző-könyvben felvett 149. hszsz. 59. sz. házra 449 frt becsárban, az 51. hszsz. kertre 20 frt becsárban, az 1598. hszsz. fekvőségre 169 frt becsárban, 1158. hszsz. fekvőségre 154 frt becsárban, 1284. hszsz. fekvőségre 51 frt becsárban, 1285. h-zsz. fekvőségre 183 frt becsárban, az 1758. hszsz. fekvőségre 57 frt becsárban, a 2107. hszsz. fekvőségre 97 frt becsárban az 1881. évi 60. tcz. 156 §-a értelmében; a 335. szánú tjkvben felvett 1636. hszsz. fekvőségre 34 frt becsárban az 1881. évi 60. tcz. 156 §-a értelmében, — tehát nemcsak végrehajtást szenvedett illető részére, hanem a társtulajdonosok: Ott Mária férj. Lemmer Janosnént úgy Hofstád

ter Éva férj. Ott Jánosnént illető részére is az árverést ezenel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1891-ik évi április hó 18-ik napján d. e. 10 órakor P.-Lak község házána megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 44 frt 90 krt, 2 frt, 16 frt 90 krt, 15 frt 40 krt, 5 frt 10 krt, 18 frt 30 krt, 5 frt 70 krt, 9 frt 70 krt és 3 forint 40 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényozikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1891. évi február hó 21-ik napján, a pécsi kir. tvszék mint tkv. hatóság.

Lúkrits István kir. tvszéki bíró.

**Első magyar
gazdasági gépgyár részvénytársulat**

ezelött: GROSSMANN és RAUSCHENBACH

BUDAPESTEN, KULSÓ VÁCZI-UT 7.

Lóvonatu vasuti állomás. Az osztrák-magyar államvasut indőházától 10 percz távolságban.

A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeket, mint járgányos cséplőkészleteket, gabonarostákat s egyezmőgazdasági czikkeket és

gőzeséplőgépeket

Különösen ajánlja szabad, szeges rendszerű, főlegjabb szerkezetű s legpontosabb kivitelű gőzeséplőgépeit.

Teljes jótállás. Legelőnyösebb berendezés.

3., 4 és 6 lőerajú mozgonyokhoz és

mozgonyokkal. A mozgonyok legtekélyesebb

kicsépése, kitűnő tisztítása és osztályozása

mellett. Szalmafűtésnél kell 200-250-300-350

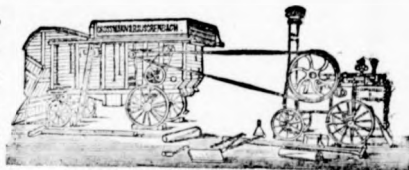
kl. szén (fa szánnyalag) 14 óra alatt.

Szalmafűtésnél kell 5-7 kéve szalma 100 kiesés kévénel. Cséplési képesség 5-7000

7-10.000 közepuagyságu kéve 1 nap alatt.

Verőléczes gőzeséplőgépek vasszerkezettel

6. 8 10 lőerajú fa-, szén-, szalmafűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **folyó hó 12-én**

Széchenyi-tér 3. sz., a Lőwy-féle palotában

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMEMET

megnyitom.

Budapest, Bécs, valamint legutóbb Párisban 3 évi működésem alatt szerzett tapasztalataim s e téreni újdonságok készitési módjának elsajátítása által remélem a nagyérdemű közönség műizlését ki-elégíthetni.

A nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlva magamat

HAMEDLI GYULA

fényképész.

EIZER JÁNOS PÉCS.

Padlózat-fénymáz

Keil Alajos-féle (Glasur) Bécsből

legkitünőbb mázó-fő-szer pallo számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Eizer Jánosnál Pécs.

Megrendelések oly helyekről, hol raktár nincs. Keil Alajos gyári raktárához intézendők: Bécs, IV. Rosselgasse 5. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt.

Legfinomabb valódi angol rum

valamint kitünő minőségű

belföldi rum,

kiváló finom

oros tea, teasütemények, továbbá valódi francia, valamint

belföldi cognac

nagy választékban; a legolcsóbb áron,

fűszer- és gyarmatárak

3 kilg. bevásárlásánál

jelentékenyen olcsóbb áron

KOSZL JÁNOS

fűszerkereskedésben város-ház-épület.

Bécs, 1873. Erdem-érem. Budapest 1875. Nagy díszokl. Eszék, 1889. Díszoklevél. N. Palánka, 1887. Arany-ér-m. London, 1872. Díszoklevél.

OSIK JÓZSEF

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

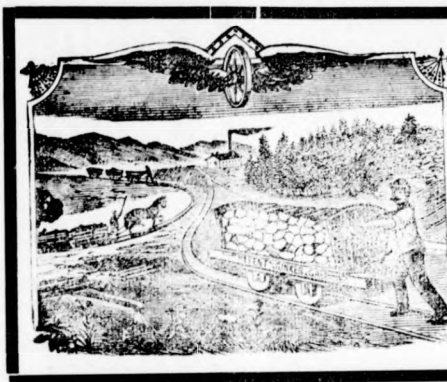
első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár

BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár BUDAPESTEN. V., Rudolf-rakpart 8. ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

portland-cement és vízhatlan mesztét melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Páris, 1867. Bronz érem. Keoskemét 1872. Ezüst érem. Ujvidek, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Erdem-érem. Trleszt, 1883. Arany érem.

JUNKER és GAERTNER

Budapest, IV. váci utca 21.

Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításon a nagy ezüst éremmel kitüntetve.

Szállít:

szállítható és állandó mezői és erdészeti vasutakat. Erdészeti kocsiok hosszú fa és tűzifa szállítására

Pályaberendezések kívánatra általunk eszközöltetnek és üzemre készen átadatnak.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. jcz. utazó közönség becses tudomására hozni, hogy

f. évi április hó 1-én

Pécsett

az Adriai biztosító társulat főügynökségénél:

Fürst Gyula urnál

a m. kir. államvasutak menetjegy-irodája

megnyitattik.

A menetjegy-iroda működési köre, a következőkre terjed ki:

Zónajegyek kiadása a m. kir. államvasutak és a Kassa Oderbergi vasut összes állomásaira és viszont.

Menet- és térti-jegyek kiadása Ausztriába, Német-, Francia-, Olasz-, Törökországba, Románia-, Szerbia- és Bulgáriába stb.

Mérsékelt áru körutazási jegyek ugy bel-, mint külföldre.

Menetjegyek a csatlakozó vonatok összes állomásaira.

Rendes és mérsékelt áru jegyek az **Oszttrák-Magyar Lloyd hajóira.**

Kéj- és külön-vonatok rendezése.

Díjtalan felvilágosítás minden utazási ügyben.

Menetrendek és utazási kézi könyvek elárúsítása.

Pécsett, 1891. márczius havában.

A m. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája.

Irodahelyiség: Király-utca város-ház-épület.

Irodahelyiség: Király-utca város-ház-épület.

A miskolczi gyalogsági és lovaslaktanya összes osztonárnási és beton munkáinak vállalkozója.

Az építő-idején kezdetén bátorodom azon tiszteltteljes jelenlést tenni, miszerint raktáramban legkitünőbb

hydr. mész, I-a Román-cement, valódi perimoosi Portland-cement, építő-mész, mező- s vakolat-gipsz

készletet tartok eredeti gyári árák mellett.

Helybeli cementáru gyáramban valódi perimoosi Portland-cementből kizárólagosan kétszer dolgozott cement-lemezeket, természetes, fekete és vörös színben, különféle nagyságban és mesteres marványban is, továbbá kútköveket, csöveket és csatornákat gyártok. Elvállalok mindenemű cement-építkezési munkát, u. m.: **velencei terazzo- s granito-marvány-mozaik, padlózatok, vízvezetők, csatornázások, betonirozások, szarvas-marha-, juh- és sertésistállók számára való abrakserpnyők, abraklehűtő-kádak, loábraktartók, vízgyűjtők stb. készítését, falak szárazza tételét stb. stb.**

Marvány, kehlheim-lapokat, steyer homokköt, elszigetelő kátrány-lemezeket, különösen előnyösek nedv falak szárítására, közszenkatrányt, úgy mint általában minden az építő szakmába vágó cikket a legjobb minőségben szállítok.

A hírneves és kir. szab. budweisi chamotte-kályhagyár képviselőségét és raktárát, ugymint a zagrabi parqueta-gyár képviselőségét bírom s ezek gyártmányait is eredeti gyári árakon szolgálhok.

Elv-m a lehető legolesőbb gyári ár mellett, csakis kitünő s kipróbált minőségű árukat s szilárd munkákat szállítani. — Megrendelések leggyorsabban s legutjánosabban eszközöltetnek. Költségvetéseket és mintalapokat kívánatra mindenkor készségesen küldök.

Sartory Oszkár,

Nagy-Kauzsa, Király-utca 1 s ő szám.
(Fiók: Miskolcz, Széles-u. 1. sz.)

3431

3399 **Lzések minták mindenkinek ingyen és franco.**

Még eddig nem látott mintakönyvek szabók részére, csupán 20 frt beküldésével, melyek a megrendelés teljesítésekor levonásba hozatnak.

Ruhának való szövetek.

Peruven és dosking a magas clerus számára, előírászerű szövetek a cs. és kir. hivatalnok egyenruhák, valamint veteránok, zültoitk, tornászok, urasági inasok számára, billard és játszó-asztal posztók, loden, vízhatlan posztók vadászkatoknak, mosó-szövetek, utazó-plaidék 4—15 frtg stb. Aki árra méltó, jóra való, tartós tiszta gyapju-posztó szövetet és nem olcsó rongyot, mi mindenfelől ajánlatik és nem éri meg a varrásdíjat, akar veenni, forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünbe,

kinck Ausztria-Magyarországban legnagyobb posztógyára van.

Allandóan 1/2 millió o. ért. frtot érő raktáram lévén és világhírű üzletem mellett magától értetődik, hogy nálam igen sok maradék van: minden észszerűen gondolkodónak be kell látnia, hogy ily kis maradékokból minták nem küldhetők, mert pár száz minta megrendelésével csakhamar mi sem maradna, e szerint tiszta szédelgés, ha egyes posztó cégek mégis maradék-mintákat hirdetnek, mely esetben azok a minta-szövetek nem maradékokból, hanem csak dirib-darabokból valók. Az ily eljárás céljai kézzelfoghatók. Meg nem felelő maradékok kicserélhetnek, vagy pedig a pénz visszaadatik. Megrendelésnél a szin, a hosszúság és ár kiteendő. A szállítás csak utánvétellel eszközöltetik: 10 frton felül portamentesen. Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

Hirschfeld S.

serfőzőczég Pécsent.

Ajánlja most esapolásra és kiadásra került kitünő finom egész világos szalon-söreit és 18 fokú sötét Baksöreit 1/10 és 1/10 literes palackokban.

Házhoz szállitva.

Megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Telefon összeköttetés.

Naponta kétszer.

10 palacktól kezdve.

ENGEL LAJOS

Könyv- és zeneműnyomtatásban
Pécsent, Király-utca 4-ik szám alatt

Újabb zeneművek:

Ganne, Pére la Victoire (Paulus Marcy),
Zongorára két kézzel 1.50
Ganne-Neuff, Grand pére la Victoire
Két kézzel . . . . . 80 kr.

Újabb könyvkiadványok:

Bocaccio, Deklamator, vagy a száz el-
beszélése, Ford. Zampelli Gyula ára
1 frt 50 kr. helyett . . . . . 1 frt.
B. Kiss Zoltán, a panthézezi kérés
könyve 1.80
Könyve Mándor, magyar-német és német-
magyar zsebszótár kötet . . . . . 90 kr.
Engel-féle iróház-tanpár 1891. évre
1 frt 50 kr. helyett . . . . . 1 frt.

Folyton készletben vannak teljes példány-
ban: Universal-Bibliothek, Engelhorst's
Romanbibliothek, Egyetemes Regénytár
és Pallas-könyvtár.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

„EGYETERTÉS”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés” népszerűvé. Az **országgyűlési tárgyalásokról** a legrészletesebb s e mellett nyilvános hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s **gazdaközönség** nem szorul többé idegen nyelvé lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s **tőzsdei tudósításainak** bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A **kereskedő, az iparos s a mezőgazda** megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tartalmában **annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem.** Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a **világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni,** fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadónalatába küldendők. Mutatványzatot a kiadónalata: kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: Városi iroda és raktár: VI., k. tilső Váci-út 1696/99. VI., Podmaniczky-utca 14.

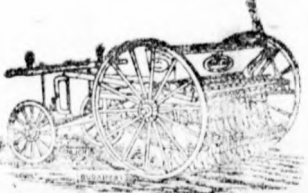
Ajánlja kitünő és szilárd szerkezetű gőz- és járgánycsöplő-készületeit és számos első díjakkal kitüntetett szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit, és

szabadalm. mélyítő ekéit eredeti Schlick és Vidats-féle, egyvasu ekéit, — talajmívelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit va lamint

Schlick-féle szab. „H a l a d á s” sorbavető gépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (Baker és Vidats rendszer), takarmánykiszító gépek, tengeri morzsolók és darálók, szabad. Jókay-féle „Hungária” daráló gépek erőhajtásra, örlőmalomok és olajmalomberendezések. — Eredeti amerikai kővekető és marokrakó arató gépek és fűkaszálo gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. 3408 Legutjánosabb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Örökeladási hirdetemény.

A m. kir. tudomány-egyetem alap pécsvárad uradalom tulajdonát képező s Baranya megye, Pécsvárad községében fekvő emeletes **nagyvendéglő épületnek mellékhelyiségeivel** s hozzá tartozó **belsőség és kerttel** leendő örök eladása iránt a pécsvárad közalap. számtartóság hivatalos helyiségében **1891. évi április hó 13-án délelőtti 11 órakor** zárt ajánlatu versenytárgyalás fog tartatni.

Versenyezni szándékozók szíveskedjenek a feltételek értelmében szerkesztett s a kikiáltási **9000 forint** örökvételről 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatukat folyó évi **április hó 13-ik** napjának pont **délelőtti 11 órájáig** a pécsvárad közalap. számtartósági hivatalba benyújtani, hol az örök adás-vételi feltételek is a hivatalos órák alatt betekintheők.

Utó- vagy a feltételektől eltérő ajánlatok el nem fogadtnak.

Pécsvárad, 1891. évi március hó 23.

M. kir. közalapítv. számtartóság.

Ébresztő órák

rajz szerint; jóállással **2 forint 80 kr.**

Iroda-órák

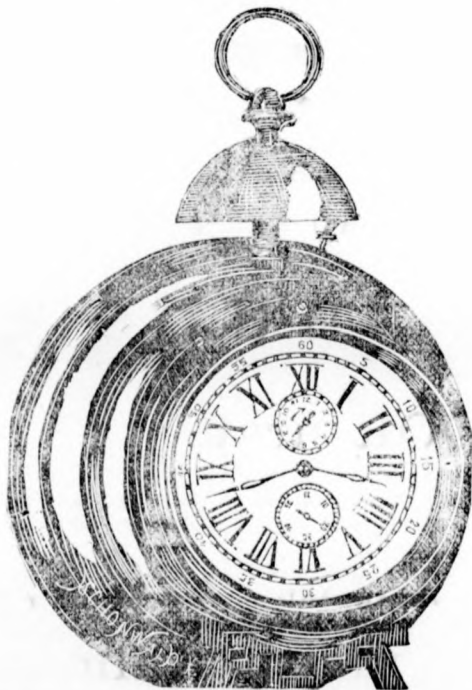
8 nap felhuzható szerkezettel pontosan kiszabályozva drbja **3 forint 60 kr.**

Szemüvegek,

látosövek, orvosi, szoba- és fürdői hőmérők, időjelzők a legnagyobb választékban kaphatók:

Schönwald Imre

órák és ékszerész Pécsen,
Király-(Fő)-utca, „Hattyu“-épület.

TÖRTÉNET, RÉGÉSZET, NÉPRAJZ

A „PÉCS“ MELLÉKLEPJA.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

A magyar népmesék anyagáról.

Ira: Kőrösi Henrik.
IV.

A szegény juhászhoz hasonlóan megjutalmazta Krisztus a szegény asszonyt (Kálmány: Szeged népe II. 144), a ki megosztotta vele egyetlen cipőcskáját és este párnaképen feje alá tette kis darab új vásznát. A cipő sosem fogyott el, a kis darab vásznat hét hétig szedte és még sem bírta fölszedni; a láda fia meg teles teli lett arannyal.

Másutt meg a krumpli nem fogyott ki soha a tából (Kálmány: Szeged népe I. 153.). Egy hely n pedig arra kéri a szegény embert szívességeért, hogy mutassa meg a buzáját! aztán felgyújtotta és egyszerre, tömérdek sok szép buzája lett, nem is kellett kicsépelni. (Kálmány: Szeged népe, I. 153. 32.)

Megjutalmazta továbbá a szegény embert, a ki hidat készített azon a vizen, a melyen át Krisztusnak járni kellett. A jutalmak érdekesek e mesében:

„Olyan pipát adott a szegény embernek, a ki mindig ég, olyan dohányzacskót, olyan kulacsot, olyan kenyeret, a ki soha el nem fogy; olyan bieskát, a ki soha el nem török; olyan kaszafevet, hogy ha végig huzza egyszer, mindig él és lesz; olyan földet, a ki mindig terem; olyan fát, a ki mindig termi a gyümölcsöt; olyan kemencét, a ki mindig meleg. (Szeged népe : I. 154.)

Viszont megbünteti azokat, kik a szülőkölődök iránt részvétlenek.

„Egyszer szintén igen megéhezett Krisztus; bement egy házhoz és kérte a gazdaasszonyt, hogy a mivel az ur Isten megáldotta! . . . De az asszony fősvény volt és azt hazudta, hogy most is más napja már, hogy egy falat kenyér sincs a háznál; pedig épp most sült hat gyönyörű kenyere meg egy cipője. Erre az Ur azt kívánta: „Ne is adjon hát az Isten.“ Szédni ki az asszony a kenyeret, hát mind kővé volt változva.“ (Ar.-Gy.: Népk. gyűjt. I. 509.)*

Megbünteti továbbá azokat, a kik a vett jót hálátlansággal viszonozzák és a kik jó sorsra jutván, megfélekednek a szegényekről:

„Három fiu elme gy szerencsét próbálni, mert otthon már nem tudnak megélni. Találkoznak Krisztus urunkkal

és szent Péterrel. Krisztus mindegyik fiu óhajtását teljesíti. Az egyik gazdaember lesz, a másik juhász, a harmadik csolnakos. Mindegyiknek azonban lelkére kötötte, hogy ne feledkezzék el a szegényekről. Idővel Krisztus sorra látogatta őket. Pétert küldte be, hogy kérjen valamit. Az első és a második nem adott semmit. Mindkettőnek vagyonát nyomokban tűz emésztette föl. De a harmadik nagy örömmel fogadta őket és örült, hogy szolgálhat ő is jótévőjének.

Most Krisztus még nagyobb próbára akarta tenni a jólelkű embert:

Egyszerre csak Krisztus egy megvarosodott, mint a béka. Csakis az ember szopós gyermekének vértől gyógyulna meg. A derék ember, bár nehezen, meghozza ezt az áldozatot is jótévőjének. Krisztus meggyógyul. Ekkor azt parancsolja, hogy dobja gyermekét a tűzbe. A gazda szó nélkül megtette. Erre újra kiküldi Krisztus az embert. Hát a gyerek ott ül a kemence hátán két arany almával játszik. Nagy örömben térdre esik Krisztus urunk elé; de Krisztus urunk azt mondja neki:

„Soha se köszönd flam, megérdemelted a jótéteményt. Menj ki az ajtó elé, ott van egy nagy rét, méj ki magadnak ezzel a bottal, a mennyi tetszik belőle. Él boldogul, de ezután se feledkezz meg a szegényről. A gazda meg akarta köszönni, de már akkor Krisztus urunk eltűnt. (Ar.-Gy.: III. 407.)

Néha megtörténik, hogy a legjobb embert is megbünteti Krisztus. Még szent Péternek is rosszul esik, mert azt hiszi, hogy nem érdemli meg. Pedig mély erkölcsi tanulság rejlik a büntetésben:

„Krisztus urunk szent Péterrel utaztában, egy szegény özvegy asszonyhoz fordult be éjjeli szállásra. Az özvegy asszonynak csak egy tehene volt, azonkívül semmi gazdasága az Isten földjén. Volt azonban egy neveletlen fiacskája, azt erősen szerette, kényen tartotta, s ha lehetett volna, még a szél elől is eldugta volna.

Az özvegy asszony jó szívvel látta vendégeit, tejjel, kenyérral megvendégelte. Reggel aztán megköszönték a szívességet, elbucsuztak s elindultak más faluba. Mikor kiértek a határra, azt mondja a Krisztus:

„Hát hiszed-e Péter, hogy a melyik özvegy asszonynál az éjjel hálánk, annak a tehénét ép most eszik a farkasok?“

„Oh, édes mesterem! hogy engedted az azt meg? Hiszen annak a szegény asszonynak egyebe sem volt s mégis

a tejéből kétszer megvendégelt minket.“

Azt mondja erre Krisztus:

„Igy akarom, hogy legyen, mert ez az özvegy erősen kényen tartja a fiacskáját annak a tehénnek a tejéből; dologra nem tanítja, ha felnő, imigyamogy tekergő, tolvaj lesz belőle. De ne legyen csak, mire tátsa a száját, megfogja a dolgot s becsületes emberré lesz.“ (Ar.-Gy. Népk. Gy. III. 411.)

Legszigorubbán bünhődött azonban a varga, ki a földi életet többre becsülte az örök üdvösségnél:

„Jól megvendégelte a varga Krisztust és ennek fejében kijelentette Krisztus, hogy három kérését teljesíti. Az első kérése volt, hogy ludaprólékos kása és a fehér cipő az asztaláról soha ki ne fogyjon; a második: hogy a kulacs bor tartson örökké. Ekkor szent Péter oda ugrott a varga mellé, rángatja a ruháját, sugja neki: „az örök üdvösséget! az örök üdvösséget!“ De a varga nem hallgatott rá, hanem a harmadikat azt kívánta: hogy örökké éljen. Krisztus teljesítette a kérést. Midőn már nagyon megöregedett — dacára, hogy minden bővin volt — nagyon megunt az életét. Próbált mindenképen meghalni, de hiába! Egyszer kapja, fogja, elmegy a mennyországba; ott a kapunál kéri szent Pétert, ereszsze be Szent Péter figyelmeztette intésére és a pokolba küldte. De ott sem akarták befogadni. Végre a pokol kerítése mellett levő vén cserfára mászott és egy sárga levélre ült. Ősz felé járt az idő, a szél a sárga levelet vargástól együtt lefújta és a pokolkerítésen belől esett. Így jutott az öreg varga utójára be a pokolba. (Ar.-Gy. Népk. Gyűjt. I. 498. és Gaal 5. sz.)*

Krisztus urunk terítő utjában avagy üldöztesében többször veszi igénybe az állatok és a növények segítségét is. Ezeket is érdemük szerint jutalmazza vagy bünteti. A jutalmak vagy büntetések rendszeren valamely ismert természeti jelenséget vagy tüneményt fejtenek meg:**

a) Állat:

„El volt már Krisztus urunk fáradva, és sáron kellett volna átmennie. Eppen ott legelt egy ló meg egy szamar. Megkérte a lovat, hogy vigye át a sáron. De a ló azt felelte, hogy várjon, előbb

* Ilyen dogmával van még kapcsolatban: Kálmány, Szeged népe II. 148. és Koszorúk II. 220.
** Gyulai Pál az ismert Krisztus-mondákat három csoportba osztja: 1. Olyanok, melyekben Krisztus élete és cselekedetei valamely ismert természeti jelenség vagy tünemény kifejtésül szolgálnak. 2. Olyanok, melyek valamely dogmával vannak kapcsolatban. (Ar.-Gy. I. 498.) 3. Olyanok, melyekben a morális elem van túlsúlyban. (Égyet. előad. 188.)

* Rokon ezzel: Ar.-Gy. III. 413. és Kálmány: Szeged népe II. 142. (Miből lett a a tekenyös béka?) A fősvény asszony vastag téli kendőben a koldus (Krisztus) elől a süd tekenyő alá búj; a südőlapát meg ott volt a tekenyő alatt, aztán erre fektüdt. Krisztus megátkozta. Tekenyős béka lett belőle. — A tehéttelen pópát meg lóvá változtatta. (Ar.-Gy.: Népkölt. Gyűjt. III. 415.)

"LE GRIFFON"
a legjobb szivar-ka-papír.
Kapható:
ALT és BÜHM kereskedésében PECSETT.

Legfinomabb valódi angol rum
valamint kitűnő minőségű
belföldi rum,
kiváló finom
oros tea,
teasütemények, továbbá valódi francia, valamint
belföldi cognac
nagy választékban; a legolcsóbb áron.
fűszer- és gyarmatárak
3 kg. bevasárlásánál
jelentékenyen olcsóbb áron
KOSZL JÁNOS
fűszerkereskedésében városház-épület.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat

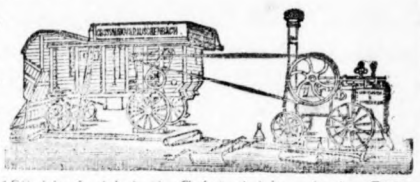
székhely: GROSSMANN és RAUSCHENBACH
BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCZI-UT 7.

Lóvonatu vasúti állomá. Az osztrák-magyar államvasut indóházától 10 percz távolságban.
A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeket, mint járgányos cséplőkészleteket, gabonareszketek segédyéb mezőgazdasági czikkokei. e)

Gőzcséplőgépeket

Különböen ajánlja szabad, szagos rendszerű, legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelei gőzcséplőgépeit.

Teljes iótállás Legalónyosabb berendezés.
3, 4 és 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal. A mazoknak tartókat-sabli kieséptése, külön USZÁRSÁGI és OSZTRÁKSÁGI mellett. Szénafűtésnél kb 1200-250-300 350 kl. szén (fa arányilag) 14 óra alatt szénafűtésnél kell 5-7 kéve száma 100 kiesés kévénel. Cséplési képesség 5-7000, 7-10 000 középcmagyagú kéve 1 nap alatt.

Verőlécezes gőzcséplőgépek vasszerkezettel
6. 8. 10 lóerejű fa-, szén-, szénafűtésű mozgonyokhoz s mozgonyokkal.

3399 Izléses minták mindenkinek ingyen és franco.
Még eddig nem látott mintakönyvek szabók részére, csupán 20 frt be kűldésével, melyek a megrendelés teljesítésekor levonásba hozhatók.
Ruhának való szövetek.
Peruvien és dosking a magas clerus számára, előírászerű szövetek a cs és kir. hivatalnok egyenruhák, valamint veteránok, tüzoltok, tornászok, urasági inasok számára. billárd és játszó-asztal posztók, loden, vízhatlan posztók vadászkabátoknak, mosó-szövetek, utazó-plaidok 4-15 fring stb. Aki árra mello. jóra való, tartós tiszta gyapjú posztó szövetet és nem olcsó rongyot, mi mindenfelől ajánlatok és nem éri meg a varrásdíjat, akar venni, forduljon
Stikarofsky Jánoshoz Brünbe,
Finék Ausztria-Magyarországban legnagyobb posztógyára van.

Allandóan 1/2 millió o. ért. frtot érő raktáram lévén és világhírű üzletem mellett magától értetődik, hogy nálam igen sok maradék van: minden észszerűen gondolkodónak be kell látnia, hogy ily kis maradékokból minták nem küldhetők, mert pár száz minta megrendelésével csakhamar mi sem maradna, e szerint tiszta szédelés, ha egyes posztó cégek mégis maradék-mintákat hirdetnek, mely esetben azok a minta-szeletek nem maradékokból, hanem csak dirib-darabokból valók. Az ily eljárás céljai kézzelfoghatók. Meg nem felelő maradékok kieserlétnek, vagy pedig a pénz visszadatátik. Megrendelésnél a szin. a hosszúság és ár kiteendő. A szállítas csak utánvétellel eszközölthetik: 10 frton felül portmentesen. Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

3459
200 forint fedezettel
naponta 5-10 forint, sőt nagyobb nyereség is elérhető, ha értékpapír piacunk naponta alakulatait figyelően kibaszaljuk; erre vonatkozó megbízásokat elfogadjuk:
„UNION“ bank- és váltóüzlet
Budapest, VI. Teréz-körut 48.,
hol előlegek mindennemű értékpapírokra előnyös kamat mellett, ugyancsak sorsjegyek részletfizetésre és igérvények minden húzásához kaphatók.

Bécs, 1873. Erdem-érem.	Budapest 1875. Nagy díszokl.	Eszék, 1889. Díszoklevél.	N. Palánka, 1878 Arany-érem.	London, 1872. Díszoklevél.
----------------------------	---------------------------------	------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

CSIK JÓZSEF
csász. és kir. kizárólag szabadalm.
első szerémi portland-cement és viz-hatlan mészgyár
BEOCSINBAN.
Központi iroda és raktár BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építés és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. & építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányú 3409
portland-cement és vízhatlan mészt
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak. — Árjegyzékek s magyarzáró kívánatra készséggel megküldetik.
Páris, 1867. Bronz érem. Keoskemét 1872. Ezüst érem. Ujvidek, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Erdem-érem. Trieszt, 1883. Arany érem.

Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az
„EGYETERTÉS“
a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesítések gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosága, kitűnősége a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hírtudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorol többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“ben a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr. negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy héti ingyen és bérmentve küld.

Legujabb és legjobb a világon
a csász. és kir. szabadalmazott

csótány- és svábbogár-tinktúra,

melylyel 5-6 nap alatt tökéletesen ki lehet irtani
a férgeket pontos használat mellett.

Az általam előállított s egyetlen kitűnő s leghatásosabb
patkány és egérintő por

6-8 napi használat után tökéletesen kiirtja az említett állatokat, mely dacára erős mérge tartalmának tapasztalat szerint ezeknek kedvenc eledele. — Ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő találmányomat, biztosítva ennek megbecsülhetetlen hasznáról.

Kitűnő tisztelettel **Paulin Zsigmond,**
a cs. és kir. szab. rovarirtó szernek előállítója.

Egyedüli főraktár: Spitzer Adam fűszerkereskedésében Pécsen,
Haltér 3.41

SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár
résztársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: Városi iroda és raktár:
VI., külső Váci-út 1696/99. VI., Podmaniczky-utca 14.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű

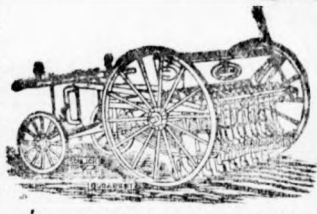
gőz- és járgánycséplő-készületeit és számos első díjakkal
kitüntetett szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit, és

zabadalm. mélyítő ekéit
eredeti Schlick és Vidats-féle,
egyvasu ekéit, — talajmi-
velő eszközeit, boronáit és
rögtörő hengereit va lamint

Schlick-féle szab. „H a l a d á s” sorbavető gépeit,

Készletben vannak továbbá:
zabonatsztító rosták (Baker és
Vidats rendszer), takarmánykés-
zítő gépek, tengeri morzsolók
és darálók, szabad. Jókay-féle
„Hungária” daráló gépek erő-
hajtásra, őrlőmalmok és olaj-
malomberendezések — Eredeti
amerikai kéveköttő és marokrakó
arató gépek és fűkaszáli gépek,
szállítható mezei vasutak stb.

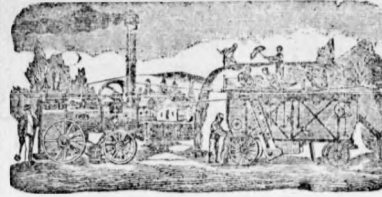
Előnyös üzletési feltételek.
8408 Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérme.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA

legujabb szerkezetű, a gyakorlatban legjobbaknak bizonyult felülmulhatlan
kitűnőségű fa-, szén- és szalmafüstösre berendezett 3423

6-, 8- és 10 lóerejű locomobiljait

nagy tűzszekrényvel, szab.
szikrafogóval, valamint a
hazai viszonyokhoz alkal-
mazott és számtalan ver-
senyen eddiglegé legyőz-
heten maradt
48, 54 és 60 láb széles
vaskeretű

gőzcséplőgépeit

szabad, meghosszabbított
rázóasztallal és sajátos
szerkezetű szabad, nagy
tűrekarostával, mely rendkívüli előnyöket nyújtó ujtásokkal immár közel
1000 darab működik az országban a legfényesebb sikerrel; ugyszintén a
locomobil hátsó futókerekén könnyen és kényelmesen alkalmazható, új
találmány

Stibor-féle szabad. körfürészeit,

melyek egyszerűség és czélszerűség tekintetében az eddigi szerkezeteket
messze felülmulják. Továbbá a legcsekélyebb vonóerőt igénylő, leggyorsab-
ban dolgozó és mégis legbiztosabb kőtést végző

Massey Toronto kéveköttő aratógépeit,

mely a mult évi párisi világkiállítás alkalmával Noisielben rendezett nem-
zetközi versenyen a világ leghíresebb készítményeivel sikra szállva a

„Grand Objet D'Art”

nyerte; az egyetlen kitüntetés, mely egy önálló üzemképes és áruha bo-
csátható kéveköttő aratógépet érhet; végül a legkittűnőbb gyártmányu 2, 2¹/₂,
3 és 4 lóerejű gőzcséplő garnitúrát és legszilárdabb szerkezetű járgányos
cséplőkészleteit, valamint mindennemű mezőgazdasági gépeit ajánlja ked-
vező fizetési feltételek mellett

FEHÉR MIKLÓS a m. kir. államvasutak gépgyára vezérőrnöke
BUDAPEST, Üllői-út 25., "Köztelek".

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

STILLER JÓZSEF BUDAPEST,

Vil. Kerepesi-út 30. sz.
Gyár: Nagydíófa-u. 13.

Stiller József, hordozható jégsekreányek gyára Budapeston,
ajánlja elismert legjobb szerkezetű és kitüntetett hűtőköszületeit,
sör, víz, vaj és nyersuh hűtésére, ételhűtőket házi
szükségletre, fagyaltkészítőkötet és fagyalt-reservoa-
rokat, hőmérési berendezéseket, legujabb szerkezetű
pezsgő-csapokat. 3448

Megrendelések

a raktárba intézendők.

Képes

árjegyzékek
ingyen.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **folyó hó 12-én**

Széchenyi-tér 3. sz., a Löwy-féle palotában

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMEMET

megnyitom.

Budapest, Bécs, valamint legutóbb Párisban 3 évi működésem alatt szerzett tapasztalataim s e
téreni újdonságok készítemi módjának elsajátítása által remélem a nagyérdemű közönség műizlését ki-
elégíthetni.

A nagyérdemű közönség pártfogásába ajánlva magamat

HAMEDLI GYULA

fényképész.